

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartement

Yttrande över promemorian Förslag om justerad skatt på naturgrus och avfall inför budgetpropositionen 2024

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I promemorian föreslås att skattesatsen för skatt på naturgrus ska vara 22 kronor per ton naturgrus för kalenderåret 2024 och skattesatsen för avfallsskatt ska vara 725 kronor per ton avfall för kalenderåret 2024. Det föreslås vidare att den så kallade BNP-indexeringen slopas, det vill säga det schablonlägg på två procentenheter som skatterna på naturgrus och avfall ökas med vid den årliga indexeringen.

Promemorian innehåller följande förslag:

förslag till lag om ändring i lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus, samt

förslag till lag om ändring i lagen (1999:673) om skatt på avfall.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Det anges i promemorian att det i den sakpolitiska överenskommelsen mellan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna (Tidöavtalet) redovisas ett antal reformambitioner på skatteområdet som ska förverkligas under mandatperioden. Tidpunkten för när de olika reformerna ska genomföras uppges vara beroende av kommande bedömningar av det ekonomiska läget, reformutrymmet och finansieringsbehovet. Det uppges vidare att arbetet med de olika reformerna inleddes när regeringen tillträdde. Därutöver uppges ett antal andra skattefrågor ha aktualiserats på olika politiska områden. Inför budgetpropositionen för 2024 anges det vara angeläget att skatteförslagen kan förberedas genom remittering.

Att möjliggöra en samlad behandling av skatteförslag med budgeteffekter anges vara anledningen till att föreliggande promemoria remitterats.

Det anges också att huruvida de skatteåtgärder som nu remitteras kommer att presenteras i budgetpropositionen för 2024, och i vilken omfattning, blir beroende av det ekonomiska läget, reformutrymmet och finansieringsbehovet samt de överläggningar som förs i det slutliga arbetet med budgetpropositionen.

Skatt på naturgrus och skatt på avfall uppges vara två miljöskatter som internaliserar externa effekter från miljöfarlig verksamhet. BNP-indexering av miljöskatter anges innebära att den reala skattekostnaden höjs utan koppling till dessa negativa externa effekter, dvs. utan att det motiveras utifrån miljöstyrning. För att inte förtroendet för miljöstyrningen ska urholkas föreslås därför att BNP-indexeringen av dessa skatter slopas. Samtidigt anges att skatternas miljöstyrande effekt bör stärkas. Därför föreslås att skattesatsen på naturgrus sätts till 22 kronor per ton och skatten på avfall ändras till 725 kronor per ton.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I promemorian anges att en alternativ lösning hade varit att överväga andra skattesatser.

Regelrådet gör följande bedömning. Som refererats under *Bakgrund och syfte med förslaget* slopas BNP-indexeringen med motivationen att den saknar koppling till de negativa externa effekterna som följer av produktionen av naturgrus och avfall. Denna del är tillräckligt motiverad och anledningen förklaras. För att redovisningen av förslagets alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd skulle anses godtagbar hade det dock krävt ett utvecklat resonemang till beslutet av skattenivåerna som föreslås samt om det varit tänkbart att styra mot samma syfte (att internalisera miljöpåverkan) genom andra styrmedel.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd bristfällig.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det anges att förslaget bedöms vara förenligt med EU-rätten.

Regelrådet gör följande bedömning. Det hade stärkt kvaliteten i konsekvensredovisningen om detta resonemang utvecklats. Bedömningen anses dock tillräcklig i detta ärende.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Ändringarna i promemorian föreslås träda i kraft den första januari 2024. Förslagsställaren har bedömt att förslaget inte kräver några särskilda informationsinsatser utöver det som redan görs i och med den årliga förändringen av skattesatserna.

Avseende ikraftträdande- och övergångsbestämmelser anges att äldre bestämmelser fortfarande ska gälla för förhållanden som inträtt före ikraftträdandet. Detta uppges innebära att tidigare skattesatser är tillämpliga när skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det anges att företag som exploaterar en naturgrustäkt är skatteskyldig för skatt på naturgrus och att det 2022 fanns 323 sådana företag.

Skatteskyldig för skatt på avfall anges vara den som bedriver verksamhet på en anläggning som deponerar skattepliktigt avfall och att det 2022 fanns 107 sådana företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen avseende vilka branscher som påverkas och hur många företag som påverkas av respektive förslag framgår tydligt. Det saknas dock uppgift om storleken på de berörda företagen.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal och bransch godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån storlek bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Det anges att förslaget om höjd skattesats och slopad BNP-indexering av skatten på naturgrus ökar skatteintäkterna med 5 miljoner kronor 2024.

Förslaget om höjd skattesats och slopad BNP-indexering av skatten på avfall anges öka skatteintäkterna med 6 miljoner kronor 2024.

Det uppges att förslaget inte bedöms påverka de berörda företagens administrativa kostnader. Förslagsställaren gör vidare bedömningen att kostnaden för skatten övervältras på de skatteskyldigas kunder.

Det uppges att naturgrus i första hand används för tillverkning av ballastmaterial, exempelvis betongballast och att det är svårt att bedöma hur många företag i övervältringsledet som påverkas.

Inte heller förslaget avseende skatt på avfall bedöms medföra administrativa kostnader. Kostnaden för skatten bedöms övervältras på de skatteskyldigas kunder, det vill säga företag och enskilda som genererar skattepliktigt avfall. Det uppges vara svårt att bedöma hur många företag i övervältringsledet som påverkas.

Regelrådet finner redovisningen av de berörda företagens kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Promemorian saknar redovisning i denna del.

Regelrådet gör följande bedömning. Utifrån konsekvensutredningen är det inte självklart om förslagen får någon konkurrenspåverkan, det hade därför varit värdefullt att ta del av förslagsställarens resonemang kring detta.

Utebliven redovisning av förslagens påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag innebär att delspekten bedöms bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Promemorian saknar redovisning i denna del.

Regelrådet gör följande bedömning. För ökad kvalitet i redovisningen av denna del borde förslagsställaren angett åtminstone någonting om detta, men då det inte framstår som att förslaget skulle ha någon direkt annan påverkan på företagen kan utebliven redovisning i det här fallet godtas.

Utebliven redovisningen av förslagets påverkan på företagen i andra avseenden kan godtas i föreliggande ärende, delaspekten bedöms därmed godtagbart redovisad.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Promemorian saknar redovisning i denna del.

Regelrådet gör följande bedömning. Konsekvensutredningen saknar redovisning av storleken på de berörda företagen och saknar därtill resonemang kring om särskilda beaktanden för små företag varit möjlig vid reglernas framtagande.

Utebliven redovisningen av särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning innebär att delaspekten bedöms bristfälligt redovisad.

Sammantagen bedömning

I promemorian föreslås höjningar av skatt på naturgrus och avfallsskatten för kalenderåret 2024. Den s.k. BNP-indexeringen, vilken innebär ett schablon tillägg om två procentenheter vid den årliga indexeringen, föreslås också slopas med motiveringen att detta tillägg inte har någon koppling till de negativa externa effekterna, dvs. att indexeringen inte motiveras utifrån miljöstyrningssynpunkt.

Regelrådet har gjort bedömningen att redovisningen av förslagets konsekvenser varit tillräckligt tydlig avseende förslagets bakgrund och syfte, huruvida förslagen är förenliga med EU-rätten, om särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser varit nödvändiga, redovisningen avseende vilka företag som påverkas utifrån antal och bransch, avseende redovisningen av de berörda företagens kostnader, tidsåtgång och verksamhet samt huruvida förslaget påverkar företagen i andra avseenden.

Däremot bedömer Regelrådet att förslagsställaren inte varit tillräckligt tydlig, eller inte alls redovisat, förslagets effekter avseende alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd, de berörda företagen utifrån storlek, förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för de berörda företagen samt avseende särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning. Sammantaget bedöms konsekvensutredningen inte hålla tillräckligt hög kvalitet.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 14 juni 2023.

I beslutet deltog: Lennart Renbjer, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Stig-Dennis Nyström.

Lennart Renbjer
Ordförande

Stig-Dennis Nyström
Föredragande